

Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ

Період дослідження: 2023 рік та початок 2024 року

Мета та підхід до аналізу

Метою аналізу є визначення підходів до підготовки бакалаврів фінансового профілю у вітчизняних і зарубіжних університетах та виокремлення освітніх практик, релевантних для розроблення ОПП «Фінансовий менеджмент». Аналіз охоплює зміст і фокус програм, практичну складову, цифрові та аналітичні компетентності, міжнародну орієнтацію, можливості спеціалізації та взаємодію з роботодавцями.

Для порівняння використано відкриті матеріали українських ЗВО та офіційні сторінки закордонних університетів, доступні станом на лютий 2024 року. Вітчизняний сегмент представлено програмами Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету «Львівська політехніка» та Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Зарубіжний досвід проаналізовано на прикладі Kozminski University (Польща), Aalborg University (Данія) та University of Amsterdam (Нідерланди).

Вітчизняний досвід підготовки фахівців з фінансів

Українські бакалаврські програми фінансового профілю зберігають фундаментальне ядро спеціальності: фінанси, банківську справу, страхування, фінансові ринки, облік, оподаткування, економічний аналіз та управління фінансами. Водночас програми поступово посилюють прикладну, аналітичну та цифрову складові, орієнтуючись на потреби бізнесу та фінансових установ.

КНУ імені Тараса Шевченка позиціонує програму «Фінанси і кредит» як підготовку фахівців, здатних надавати аналітичну підтримку фінансових рішень у бізнесі та державному управлінні. Важливими елементами є можливість професійної спеціалізації, виробнича практика, майстер-класи практиків та поєднання традиційних і сучасних інтерактивних методів навчання. Окрема програма «Фінансовий бізнес» поєднує фінанси, банківську справу і страхування з ризик-менеджментом, фінансовою аналітикою та фінтехом.

Львівська політехніка реалізує бакалаврську ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» та оприлюднює навчальні плани і силабуси. Такий підхід демонструє структуроване поєднання фундаментальної підготовки зі спеціальними фінансовими дисциплінами та практико-орієнтованими компонентами.

Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

ХНУ імені В. Н. Каразіна визначає особливістю бакалаврської програми поєднання класичної фундаментальної підготовки з прикладними знаннями, що формує цілісне розуміння фінансової системи, бізнес-середовища, адміністрування та економіки. Це підтверджує характерну для українських програм тенденцію до широкого професійного профілю випускника.

Зарубіжний досвід: спеціалізація, практика та міждисциплінарність

Kozminski University пропонує Bachelor in Finance and Accounting із можливістю обрати один із трьох профілів: Corporate Finance & Financial Markets, Green Finance або FinTech and Digital Transformation in Finance. Програма підкреслює практичний досвід, співпрацю з компаніями та професійними асоціаціями, а також орієнтацію на міжнародні сертифікації. Для напряду корпоративних фінансів заявлені Financial Data Analytics, Banking, Financial Statement Analysis та практичний Expert Lab.

Aalborg University будує Bachelor of Science in Economics and Business Administration на проблемно-орієнтованому навчанні. Програма поєднує фінанси, управлінський і фінансовий облік, стратегію, мікро- і макроекономіку, бізнес-право, кількісні та якісні методи. Зв'язок теорії з практикою забезпечується кейсами, співпрацею з компаніями та проектною роботою. Окремий модуль Finance формує здатність аналізувати інвестиції, джерела фінансування та ризики і застосовувати фінансові теорії до реальних бізнес-рішень.

University of Amsterdam реалізує широку програму Business Administration, де фінанси інтегровані з accounting, strategy, data management, sustainability, entrepreneurship та business ethics. На третьому році студент може обрати спеціалізацію Finance, пройти стажування, навчання за кордоном або minor. Програма системно інтегрує sustainability, ethics та corporate social responsibility у навчальні компоненти і використовує реальні бізнес-кейси.

Порівняльна таблиця освітніх підходів

ЗВО / програма	Ключовий фокус	Практична та цифрова складова	Релевантність для ОПП «Фінансовий менеджмент»
КНУ ім. Т. Шевченка «Фінанси і кредит» / «Фінансовий бізнес»	Аналітична підтримка фінансових рішень; фінансові інститути; ризик-менеджмент	Практика, майстер-класи, інтерактивні методи; фінансова аналітика та фінтех	Поєднання корпоративних фінансів, аналітики, ризиків і практичної підготовки

Львівська політехніка «Фінанси, банківська справа та страхування»	Фундаментальна і професійна підготовка за спеціальністю	Силабуси, навчальні плани, прикладні компоненти	Системність фінансової підготовки та прозора структура освітніх компонентів
ХНУ ім. В. Н. Каразіна «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Цілісне розуміння фінансової системи, бізнесу та економіки	Поєднання класичної фундаментальної підготовки з прикладними знаннями	Широкий профіль із можливістю подальшої професійної спеціалізації

Спільні тенденції у підготовці фінансистів

- Збереження фундаментального фінансово-економічного ядра: корпоративні фінанси, фінансові ринки, облік, аналіз, банківська справа, ризики та економічні методи.
- Перехід від вузької функціональної підготовки до здатності приймати фінансові рішення у комплексному бізнес-середовищі.
- Посилення кількісної та data-driven підготовки: фінансова аналітика, кількісні методи, робота з даними та цифровими інструментами.
- Поширення практико-орієнтованих форматів: кейси, проєкти, стажування, робота з компаніями та залучення практиків.
- Зростання ролі FinTech, цифрової трансформації, сталих фінансів, етики та відповідального управління.
- Гнучкі освітні траєкторії через вибіркові дисципліни, профілі та спеціалізації.
- Міжнародна орієнтація через англomовні компоненти, академічну мобільність, професійні стандарти та сертифікації.

Відмінності вітчизняного та зарубіжного досвіду

Вітчизняні програми частіше формують широкий профіль за спеціальністю, охоплюючи фінанси, банківську справу, страхування і фондовий ринок у межах єдиного професійного ядра. Це відповідає потребі універсальності випускника та структурі української спеціальності. Зарубіжні програми частіше використовують ширший бізнес-контекст або спеціалізацію на різних етапах навчання. Фінанси поєднуються з accounting, management, data analytics, sustainability чи FinTech.

профілізацію, де фінанси поєднуються з accounting, management, data analytics, sustainability чи FinTech.

Помітною відмінністю є масштаб застосування problem-based learning, реальних бізнес-кейсів, internship та партнерських форматів із компаніями. У зарубіжних програмах ці елементи часто є структурною частиною освітньої моделі, а не лише додатковою активністю. Водночас українські програми демонструють сильну фундаментальну підготовку та охоплення інституційної специфіки національної фінансової системи.

Висновки для розроблення ОПП «Фінансовий менеджмент»

Результати аналізу підтверджують доцільність побудови ОПП «Фінансовий менеджмент» як програми, що поєднує фундаментальні знання зі спеціальності з виразним корпоративно-управлінським, аналітичним і цифровим фокусом. Такий підхід дозволяє використати сильні сторони вітчизняної фінансової освіти та водночас інтегрувати практики, характерні для провідних зарубіжних програм.

- Забезпечити поглиблену підготовку з корпоративних фінансів, фінансового менеджменту, бюджетування, управління грошовими потоками, інвестиційного аналізу та оцінювання вартості бізнесу.
- Посилити аналітичну складову через фінансове моделювання, кількісні методи, Financial Data Analytics, BI-інструменти та роботу з даними.
- Інтегрувати FinTech і цифрову трансформацію фінансів не лише як окрему тему, а як наскрізний контекст професійних дисциплін.
- Використовувати problem-based learning, кейси, командні проєкти та завдання на основі реальної фінансової звітності й управлінських ситуацій.
- Розширити партнерство з бізнесом: гостьові лекції, експертні лабораторії, стажування, спільні кейси та участь роботодавців у перегляді змісту ОПП.
- Передбачити вибіркові траєкторії у сферах корпоративних фінансів і фінансових ринків, FinTech/data analytics, сталих фінансів та ризик-менеджменту.
- Інтегрувати сталі фінанси, ESG, бізнес-етику та відповідальне прийняття фінансових рішень.
- Посилити професійну англійську, міжнародний компонент, академічну мобільність і орієнтацію на міжнародні професійні стандарти.

Матриця «досвід - рішення для ОПП»

Виявлена практика	Доцільне врахування в ОПП «Фінансовий менеджмент»
Фінансова аналітика та Financial Data Analytics	ОК/модулі з фінансового моделювання, аналітики даних, BI та цифрових інструментів
Problem-based learning і реальні кейси	Наскрізні кейси, проєктні роботи, командне розв'язання фінансових задач
Профілізація: corporate finance / FinTech / green finance	Вибіркові блоки або майнори для індивідуальної освітньої траєкторії
Стажування і партнерства з компаніями	Посилена практика, гостьові модулі, експертні лабораторії, спільні кейси
Sustainability, ethics, CSR	Сталі фінанси, ESG, етика фінансових рішень і відповідальне управління
Міжнародні професійні стандарти	Професійна англійська, елементи CFA/ACCA/CIMA-підходів без підміни академічної програми сертифікаційною

Узагальнення

Порівняльний аналіз свідчить, що конкурентоспроможна бакалаврська програма з фінансів має формувати не лише знання про фінансову систему, а здатність управляти фінансами організації на основі даних, оцінювати інвестиційні та ризикові рішення, працювати з цифровими технологіями, комунікувати у міжнародному середовищі та враховувати принципи сталого і відповідального розвитку. Саме така комбінація є обґрунтованою концептуальною основою ОПП «Фінансовий менеджмент».

**Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

Використані джерела

1. Освітня програма «Фінанси і кредит» [Електронний ресурс] / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: https://econom.knu.ua/rus_programs__trashed/finance-and-credit/ (дата звернення: 20.02.2024).
2. Освітня програма «Фінансовий бізнес» [Електронний ресурс] / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: https://econom.knu.ua/rus_programs__trashed/finance-and-credit/фінансовий-бізнес/ (дата звернення: 20.02.2024).
3. ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: матеріали програми та акредитації [Електронний ресурс] / Національний університет «Львівська політехніка». URL: <https://lpnu.ua/node/18259> (дата звернення: 20.02.2024).
4. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: бакалаврська програма [Електронний ресурс] / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. URL: <https://cie.karazin.ua/ua/programs/finance-banking-insurance-and-stock-market-b> (дата звернення: 20.02.2024).
5. Bachelor in Finance and Accounting [Electronic resource] / Kozminski University. URL: <https://www.kozminski.edu.pl/en/programs/undergraduate-programs-bachelor/bachelor-finance-and-accounting> (accessed: 20.02.2024).
6. Corporate Finance & Financial Markets Major [Electronic resource] / Kozminski University. URL: <https://www.kozminski.edu.pl/en/corporate-finance-financial-markets-major-bachelor-finance-and-accounting-program> (accessed: 20.02.2024).
7. BSc in Economics and Business Administration [Electronic resource] / Aalborg University. URL: <https://www.en.aau.dk/education/bachelor/economics-and-business-administration> (accessed: 20.02.2024).
8. Curriculum for BSc in Economics and Business Administration: programme volumes 2023/2024–2024/2025 [Electronic resource] / Aalborg University. URL: <https://studieordninger.aau.dk/EconomicsandBusinessAdministration-Bachelordegree-Aalborg-English-BachelorofScienceBSc> (accessed: 20.02.2024).
9. Bachelor's Business Administration: Study programme [Electronic resource] / University of Amsterdam. URL: <https://www.uva.nl/en/programmes/bachelors/business-administration/study-programme/study-programme.html> (accessed: 20.02.2024).